

Postoperatif Komplikeasyonların Hastanede Kalış Süresine Etkileri

Remziye Sıvacı, Sevilay Tulum, Senol Gülmen, Erkan Kuralay

Afyon Kocatepe Üniversitesi¹

Süleyman Demirel Üniversitesi²

Giriş: Çalışmamızda, koroner arter bypass cerrahisi uygulanan hastalarda postoperatif komplikeasyonların hastanede kalış süresine etkilerinin belirlenmesi amaçlandı.

Metod: Koroner arter cerrahisi uygulanan, yaşları 40-85 arasında değişen 60 olgu prospektif olarak çalışmaya dahil edildi. Olgular rastgele 30 pompalı ve 30 pompasız olmak üzere iki gruba ayrıldı. Tüm hastalara operasyondan 12 saat önce 10 mg diazepam oral ve operasyondan 30 dakika önce ameliyathaneye gelmeden 0,07 mg/kg midazolam ve 0,5 mg atropin sülfat IM uygulanarak premedikasyon yapıldı. Anestezi türü olarak genel anestezi indüksiyonunda remifentanil 0-1-0.5 µg/kg/dk, fentanil 2-3 µg/kg, etomidate 0.2 mg/kg, vekuronyum bromid 0.08-0,1 mg/kg, midazolam 0,03-0,3 mg/kg olarak IV yoldan verildi ve %100 O₂ ile maske ventilasyonuna başlandı. Hastalar daha sonra entübe edildi ve mekanik ventilatöre bağlandı. Rutin radial arter monitörizasyonu ve santral venöz kateterizasyonu ile CVP takibi yapıldı. EKG, Periferik oksijen saturasyonu, rektal ve özefageal ısı takibi yapıldı. Hastaların hastanede kalış süreleri ve maliyet oranlarına bakıldı.

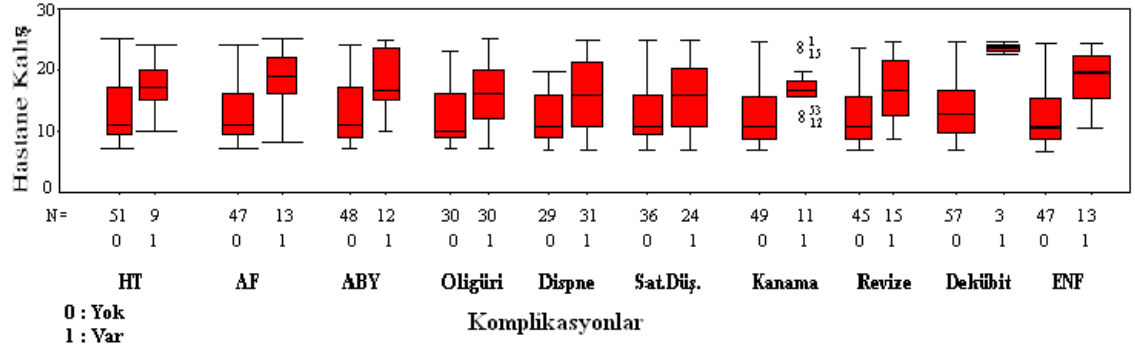
Bulgular: Her iki gruptaki hastaların yaş, cinsiyet, boy, kilo gibi sosyodemografik özellikleri benzer bulundu (p>0.05). Gruplarla toplam hastanede kalış süreleri incelenmiş ve istatistiksel olarak gruplar arasında anlamlı düzeyde fark bulundu. Pompasız olgularda hastanede kalış süresinde azalma kaydedildi (p<0,01). Yoğun bakım kalış süreleri ve postoperatif dönem kalış sürelerine gruplar arası bakıldığında da yine pompasız olgularda anlamlı bir düşüklük tespit edildi. (p<0,01)

Tablo 1. Grupların ve hastanede kalış sürelerinin karşılaştırılması

	Pompa (n=30) Ort±SD	Pompasız (n=30) Ort±SD	*p değeri
Toplam Hastanede Kalış Süresi	18,00 ± 4,03	10,43 ± 3,31	<0,01*
Yoğun Bakım Kalış Süresi	4,30 ± 1,57	2,56 ± 2,69	<0,01*
Postop. servis kalış süresi	5,90 ± 3,33	3,43 ± 1,75	<0,01*

Ort±SD: Ortalama±Standart Sapma.

*: Mann-Whitney *U* testi

Tablo 2. Hastanede kalış süresine göre komplikasyonların dağılımı

Tartışma ve Sonuç: Pompasız koroner arter bypass cerrahisinde kısa yoğun bakım ve hastanede kalım süreleri, düşük hastane maliyeti, düşük morbidite ve mortalite gibi avantajları olduğu bilinmektedir (1) Komplikasyon oranı ile paralel olarak yoğun bakım ve serviste kalış süresi de kısalmaktadır (2). Bizde çalışmamızda, pompasız bypass tekniğın postoperatif komplikasyona daha az rastlanması nedeniyle hastanede kalış süresinin kısaldığı ve maliyetin düşük olduğu kaanatındeyiz.

Kaynaklar

1. *J Cardiovasc Surg.* 2001;**42**: 23-26.
2. *Crit Care Med* 2002; **30**: 2430-37.